

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Vojtěcha Šimíčka v právní věci žalobce: **B. K.**, zastoupený JUDr. Radomírem Linkensederem, advokátem se sídlem Příkop 2a, Brno, proti žalovanému: **Krajský úřad kraje Vysočina**, se sídlem Žižkova 57, Jihlava, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 5. 5. 2009, č. j. 57 Ca 2/2008 - 37,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :

Krajský úřad kraje Vysočina zamítl rozhodnutím ze dne 27. 6. 2007, č. j. KUJI 44075/2007, odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Městského úřadu Žďár nad Sázavou ze dne 16. 4. 2007, č. j. OD/1587/06/ZK. Posledně zmíněným rozhodnutím správního orgánu I. stupně byl žalobce uznán vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích dle § 22 odst. 1 písm. h) a l) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“) a z přestupku proti občanskému soužití dle § 49 odst. 1 písm. b) zákona o přestupcích.

Žalobce napadl výše uvedené rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Brně.

Krajský soud nejprve usnesením ze dne 10. 1. 2008, č. j. 57 Ca 2/2008 - 5, vyzval žalobce, aby ve lhůtě 10 dnů ode dne doručení usnesení zaplatil soudní poplatek ve výši 2 000 Kč za řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, přičemž žalobce poučil o důsledcích nezaplacení soudního poplatku v takto stanovené lhůtě.

Usnesením ze dne 10. 1. 2008, č. j. 57 Ca 2/2008 - 6, pak byl žalobce krajským soudem dále vyzván, aby do 15 dnů ode dne doručení tohoto usnesení předmětnou žalobu doplnil tak, aby byl připojen stejnopis žalobou napadeného rozhodnutí. Žalobce na uvedenou výzvu soudu nereagoval. Podle krajského soudu se jednalo o takový nedostatek podmínek řízení, pro který nelze v řízení pokračovat. Soud proto žalobu dle § 37 odst. 5 s. ř. s. odmítl. Usnesení krajského soudu o odmítnutí žaloby ze dne 3. 3. 2008, č. j. 57 Ca 2/2008 - 8, napadl žalobce včasnou kasační stížností. Nejvyšší správní soud konstatoval, že přestože ve smyslu § 71 odst. 2, věta první s. ř. s. je zákonnou povinností žalobce přiložit k žalobě opis napadeného rozhodnutí žalovaného, podle ustálené judikatury správních soudů nemůže být samotné nesplnění této povinnosti, na rozdíl od absence některých jiných náležitostí žaloby dle § 71 s. ř. s., již z povahy věci důvodem k odmítnutí žaloby, neboť sama absence kopie napadeného správního rozhodnutí nemůže založit nedostatek podmínek řízení ve smyslu § 37 odst. 5 a § 46 odst. 1 s. ř. s. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost důvodnou a rozsudkem ze dne 6. 3. 2009, č. j. 5 As 23/2008 - 27, usnesení krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Krajský soud v Brně v dalším řízení nejprve doručil uvedený rozsudek Nejvyššího správního soudu účastníkům řízení, takže tento rozsudek nabyl právní moci dne 14. 4. 2009. Následně krajský soud řízení usnesením ze dne 5. 5. 2009, č. j. 57 Ca 2/2008 - 37, zastavil, neboť žalobce doposud nezaplatil soudní poplatek za řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, ač k tomu byl krajským soudem vyzván.

Žalobce (stěžovatel) podal dne 26. 5. 2009 proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku kasační stížnost. Stěžovatel v kasační stížnosti neuvedl žádný stížný důvod ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s., přičemž nenamítal ani důvod spočívající v nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu pro zastavení řízení dle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s., který podle ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu připadá v úvahu jako jediný možný důvod pro podání kasační stížnosti směřující proti usnesení krajského soudu o zastavení řízení. Stěžovatel pouze uváděl, že připojuje doklad o zaplacení soudního poplatku a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud usnesení krajského soudu zrušil. Nejvyšší správní soud proto stěžovatele usnesením ze dne 4. 9. 2009, č. j. 5 As 57/2009 - 47, vyzval, aby kasační stížnost doplnil o konkrétní důvody.

V doplnění kasační stížnosti doručeném Nejvyššímu správnímu soudu dne 15. 10. 2009 stěžovatel namítá, že předmětné řízení bylo zastaveno neoprávněně, neboť stěžovatel soudní poplatek ve výši 2 000 Kč uhradil. Stěžovatel ke kasační stížnosti přikládá doklad o zaplacení poplatku kolky odpovídající hodnoty a má tudíž za to, že tímto úkonem byla odstraněna jediná procesní překážka řízení a je tedy možné v něm pokračovat. Stěžovatel tedy spatřuje nezákonnost usnesení krajského soudu ve smyslu § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. v tom, že soudní poplatek uhradil. Navrhuje proto kasační stížností napadené usnesení zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas, směřuje proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatel je zastoupen advokátem. Soudní poplatek za podání kasační stížnosti zaplacen nebyl, nicméně v rozsudku ze dne 25. 4. 2007, č. j. 9 As 3/2007 - 77, dostupném na www.nssoud.cz, v obdobném případě Nejvyšší správní soud dovodil, že *„s ohledem na povahu rozhodnutí, proti němuž kasační stížnost směřuje, by trvání na splnění poplatkové povinnosti znamenalo řetězení řešeného problému, které by ve svém důsledku popíralo smysl samotného řízení, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení předchozího řízení, které bylo následkem nesplnění právě této povinnosti ze strany stěžovatele, tedy povinnosti zaplatit soudní poplatek. Nejvyšší správní soud se proto po zvážení všech okolností případu postavil na stanovisko, že opětovné nesplnění této povinnosti nelze považovat za překážku, jež by bránila posouzení kasační stížnosti a vydání meritorního rozhodnutí“*.

Nejvyšší správní soud dále posoudil důvodnost kasační stížnosti v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů; zároveň zkoumal, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Poplatková povinnost vzniká podle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o soudních poplatcích“) již podáním návrhu na zahájení řízení, v daném případě žaloby proti rozhodnutí správního orgánu. Samotný vznik této povinnosti tudíž není vázán na výzvu soudu.

Ustanovení § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích nicméně stanoví, že nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví. Podle § 9 odst. 7 tohoto zákona, ve věcech správního soudnictví soud, který usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení poplatku vydal, jej zruší, je-li poplatek zaplacen dříve, než usnesení nabylo právní moci. Zákon o soudních poplatcích tedy zmírňuje možné negativní důsledky nesplnění poplatkové povinnosti, když dává účastníkovi řízení možnost dodatečně zaplatit soudní poplatek až na základě výzvy soudu ve lhůtě soudem stanovené, případně i po jejím uplynutí, ovšem v každém případě ještě předtím, než usnesení o zastavení řízení nabude právní moci.

Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 17. 4. 2008, č. j. 5 Afs 1/2007 - 172, www.nssoud.cz, judikoval, že rozhodnutí soudu ve věci správního soudnictví nabývá právní moci dnem, kdy bylo doručeno účastníkům (§ 54 odst. 5 a § 55 odst. 5 s. ř. s.), a to uplynutím posledního okamžiku tohoto dne. Podmínky ustanovení § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích tedy nebudou splněny, pokud účastník zaplatí soudní poplatek později, tj. po uplynutí dne, kdy rozhodnutí krajského soudu nabylo právní moci.

Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku také konstatoval, že stanoví-li zákon, že soudní poplatek je nutno zaplatit dříve, než usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení

soudního poplatku nabylo právní moci, nejde tu o stanovení lhůty zákonné ani soudcovské. Nelze proto užít dobrodiní § 40 odst. 4 s. ř. s. o tom, že lhůta je zachována, bylo-li podání v poslední den lhůty zasláno soudu prostřednictvím držitele poštovní licence. V takovém případě je okamžik zaplacení určen teprve znehodnocením (obliterací) kolkové známky soudem, i kdyby podání obsahující kolkové známky bylo držiteli poštovní licence předáno včas.

Nejvyšší správní soud se v návaznosti na citovaný judikát zabýval také úvahou, zda není možné chápat postavení účastníka v soudním řízení správním jako nerovné s postavením účastníka v občanském soudním řízení. Zákodárce totiž v § 9 odst. 7 zákona o soudních poplatcích jednoznačně odlišil řízení ve věcech správního soudnictví, v rámci kterého je možné dodatečně splnit poplatkovou povinnost nejpozději týž den, kdy usnesení nabylo právní moci, tj. den, kdy bylo doručeno poslednímu z účastníků řízení, od občanského soudního řízení, kde je možné poplatek dodatečně zaplatit až do uplynutí lhůty k odvolání proti tomuto usnesení. Tento rozdíl je ovšem plně odůvodněný právě rozdílnou úpravou právní moci rozhodnutí soudu v občanském soudním řízení, proti němuž je přípustné odvolání jakožto řádný opravný prostředek, a rozhodnutí soudu ve správním soudnictví, proti němuž je přípustná pouze kasační stížnost jako opravný prostředek mimořádný. Nejvyšší správní soud tuto otázku uzavírá odkazem na nález Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. Pl. ÚS 2/07, podle něhož „[s]právní soudnictví se formálně oddělilo od soudnictví občanskoprávního, když pravidla řízení byla vtělena do samostatného procesního předpisu. Tato pravidla, včetně vymezení práv účastníků řízení ve správním soudnictví, se od procesu občanskoprávního liší, což je dáno odlišností předmětu řízení. Zatímco v občanskoprávním řízení poskytují soudy ochranu soukromým subjektivním právům, v soudním řízení správním poskytují ochranu veřejným subjektivním právům. To dává legitimní základ pro odlišná procesní práva účastníků těchto řízení“.

Ze soudního spisu je zřejmé, že stěžovateli bylo napadené usnesení doručeno prostřednictvím jeho zástupce dne 12. 5. 2009. Uplynutím posledního okamžiku tohoto dne pak usnesení nabylo právní moci. K dodatečnému zaplacení soudního poplatku za žalobu proti rozhodnutí správního orgánu však došlo teprve znehodnocením kolkových známek odpovídající hodnoty vylepených na listině připojené ke kasační stížnosti, jež byla Nejvyššímu správnímu soudu doručena dne 26. 5. 2009, tj. po právní moci předmětného usnesení.

Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného dospěl k závěru, že stěžovatel nejenže nesplnil poplatkovou povinnost v okamžiku, kdy mu tato vznikla, tj. spolu s podáním žaloby proti rozhodnutí správního orgánu, ale stěžovatel ani nevyužil možnosti splnit svou povinnost podle § 9 odst. 1 a 7 zákona o soudních poplatcích. Krajský soud v Brně se tedy nedopustil vytýkané nezákonnosti, když řízení o žalobě zastavil, ba naopak postupoval v souladu se zákonem.

Uplatněné stížní námitky tedy nejsou důvodné, nad rámec stížních bodů Nejvyšší správní soud neshledal takové skutečnosti, k nimž by musel ve smyslu § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlížet z úřední povinnosti. Kasační stížnost proto Nejvyšší správní soud jako nedůvodnou v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud závěrem poukazuje na skutečnost, že stěžovatel spolu s podáním kasační stížnosti dodatečně zaplatil soudní poplatek ve výši 2 000 Kč za řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Nabylo-li ovšem předtím usnesení krajského soudu o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku právní moci, poplatková povinnost stěžovatele zanikla. Soudní poplatek za řízení o žalobě byl tudíž zaplacen osobou, která k tomu nebyla povinna, a v souladu s § 10 odst. 1 větou první zákona o soudních poplatcích by měl být vrácen.

O vrácení zaplaceného soudního poplatku rozhodne Krajský soud v Brně, jehož příslušnost v této věci je dána ustanovením § 3 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, podle kterého ve věcech správního soudnictví rozhoduje ve věcech poplatků za řízení soud, který je věcně a místně příslušný k projednání a rozhodnutí věci.

O nákladech řízení Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Žalovaný měl ve věci úspěch, příslušelo by mu tedy právo na náhradu nákladů řízení, které mu však nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 29. října 2009

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu